

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Oslo - 24.11.2021

Hørings svar - Endringer i lov om hundehold

Norsk Schäferhund Klub viser til høringsbrev¹ datert 01.09.2021 i forbindelse med endringer i lov av 4. juli 2003 nr. 74 om lov om hundehold (hundeloven)².

Norsk Schäferhund Klub er en av Norges største raseklubber med ca 3000 medlemmer fordelt over hele landet. Klubben ble etablert i Norge i 1922 og feirer neste år 100-årsjubileum. En av klubbens viktigste oppgaver er avl og oppdrett av Schäferhund samt å tilby våre medlemmer tilrettelagt aktivitet. Våre medlemmer består både av oppdrettere, aktive brukshund eiere og familiehunder.

Organisasjon

Klubben er organisert med et hovedstyre som velges på klubbens representantskapsmøte.

I tillegg har vi et Hovedavlsråd som arbeider med avlsrelaterte spørsmål og bistår oppdrettere og et Hovedbruksutvalg som arbeider med brukshund relaterte spørsmål og aktiviteter.

Klubben er tilsluttet WUSV som er den internasjonale foreningen for Schäferhund klubber og SV som er den tyske Schäferhund klubben. Klubben er også en del av Norsk Kennel Klub, og derigjennom FCI (Federation Cynologi International)

I Norge har klubben regionale avdelinger over hele landet og lokale treningsgrupper.

Aktivitet

¹ 'Høring - Endringer i lov om hundehold - Hundeloven', Regjeringen.no (Horing, 1 September 2021) <<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-enderinger-i-lov-om-hundehold-hundeloven/id2868048/>>.

² 'Lov Om Hundehold (Hundeloven) - Lovdata' <<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2003-07-04-74?q=hundeloven>>.

Vår klubb tilbyr en rekke ulike aktiviteter for våre medlemmer i den lokale avdelingen eller treningsgruppen. Det arrangeres årlig en rekke utstillinger og prøver over hele landet – og Norsk Schäferhund Klub er den forening som arrangerer flest brukshundprøver og mental tester i Norge.

Vi ønsker at alle med Schäferhund skal være aktiv med sin hund enten det er som familiehund, brukshund eller tjenestehund.

Avl

Årlig produseres det 800 til 1000 Schäferhund valper i Norge og dette tallet er nogenlunde stabilt.

Våre avlsstatutter setter en rekke krav til våre avlsdyr for at paringen skal være godkjent av N.Sch.Klub. Kravene for å kunne gå i avl omfatter både helse, mentalitet og eksteriør. Det legges særlig vekt på helse og mentalitet. Dette er svært nedarvbart og det legges store ressurser ned i å bevare vår rase som en sunn og frisk rase både når det gjelder sykdom og egenskaper.

Vår rase er først og fremst en brukshund rase med allsidige egenskaper. Dette gjør at den i lang tid har vært den foretrukne rase på verdensbasis og i Norge når det gjelder hunder til de aller fleste brukshundformål, bl.a som tjenestehund for politi og forsvar, reddningshund og annen samfunnsnyttig tjeneste. I tillegg er vår rase tradisjonelt den mest populære brukshunden.

For å kunne tilfredsstille behovet og etterspørsel etter stabile gode brukshunder settes det strenge krav til avl.

Kompetanse

Klubben besitter stor kompetanse både på avl, trening og hold av hund. Vi har en rekke svært erfarne oppdrettere, dommere og instruktører for både mentaltester og prøver og arrangerer årlig utdanning for både hundeførere, instruktører og dommere.

Vi ber spesielt om at dere ser på våre kommentarer og innspill vedr. §19 og § 20

Hundelovens bakgrunn

Dagens hundelov kom til i 2004, og bærer preg av en del mangler og manglende faglig forankring. Intensjonen var god med å samle flere lover og forskrifter i en lov, men resultatet står ikke helt i stil. Dette har ført til en del unødvendige misforståelser og manglende forståelse for lovens hensikt. Det er også begrepsbruk som gjør loven uklar og vanskelig å tolke. Det synes også som dagens lov har et hovedfokus på regulering og begrensninger i hundehold. Det er derfor prisverdig at det nå gjøres en grundig jobb i forslaget til ny hundelov.

Lovens hensikt

En lov om hund og hundehold skal både ta hensyn til samfunnets behov for reguleringer og hundens behov for rettsvern og dyrevelferd. Reguleringen skal også bidra til å redusere og begrense konflikt mellom hundeholder og samfunnet for øvrig.

Hund som kjæledyr, arbeidsdyr og sportsdyr har en lang og sterk tradisjon i vår kultur. Hunden har en særlig sterk rolle i sin relasjon til menneske generelt og sin eier/familie spesielt. For mange er hunden en svært viktig bidragsyter til folkehelsen – både fysisk og mentalt. Vi vet at hunden for mange er regnet som et fullverdig familiemedlem og betyr mye for den enkelte. Det er derfor viktig at loven, sammen med dyrevelferdsloven gjenspeiler dette. Det er også svært viktig at det som kan forventes å være hundens naturlige atferd og språk blir hensyntatt i større grad.

I det vesentlige mener vi at ansvar må i størst mulig grad legges på hundeeier at hund ikke er til sjenanse for omgivelsene (aktsomhetskravet).

Endringsforslag § 2:

§ 2. Definisjoner

Det er viktig at definisjoner er klare og tydelige. Det er derfor positivt at det i forslaget ligger noen begrepsavklaringer.

Vi reagerer imidlertid på følgende definisjon:

Departementet skriver:

§2 pkt f:

angrep: en målrettet bevegelse mot et annet dyr eller et menneske, der handlingen objektivt sett er egnet til å skremme eller skade.

Vi reagerer på den subjektive tolkningen her. Noen mennesker kan få følelsen av å bli skremt bare ved å se en hund. Det er også en vesentlig forskjell mellom trussel og angrep. At en hund kan vise true atferd er en naturlig atferd når en hund føler seg truet – enten fysisk eller psykisk. Det er et avstandsregulerende signal fra hunden – og en viktig og naturlig del av hundens kommunikasjon. Dette er et signal som er grunnleggende i alle arter og helt avgjørende for en arts overlevelse.

Et angrep er når en hund bruker tennene sine aktivt i den hensikt å skade.

§9 Alminnelige regler om sikring av hund

Vi støtter i hovedsak forslagene til endring i reglene vedr. sikring av hund.

Ift §9 er det tatt inn enkelte unntak fra sikringsreglene vedr båndtvang bl.a for jakthund og jakthundtrening. De aller fleste program og prøver for sportshund innebærer at hunden skal føres løs. Hovedsesongen for disse programmene er i båndtvangsperioden. Dette er en viktig aktivitet i det organiserte hunde-norge – og prøvevirksomheten dekker et viktig behov for prøving av hund. Det bør derfor innføres et unntak for sportshunder under trening og konkurranse. Dette bør være et generelt unntak – og ikke legges til den enkelte kommune. Dette gjelder bl.a (men ikke begrenset til) lydighetsprøver, agility prøver, gjeterhund prøver, brukshundprøver m.m. I trening og på prøver vil hunden måtte tidvis føres løs, men skal føres under kontroll av hundeholder.

§ 18 Avlivning eller omplassering av hund etter en eller flere uønskede hendelser.

Dette er et av de punktene som har generert mest diskusjon og uro. Terskelen for å begjære avlivning synes å ha vært uforholdsmessig lav i enkelte tilfeller og alternativ synes ikke å ha vært vurdert. Årsaken til dette kan ha vært manglende definisjon på begrepene «farlig» og «angrep».

Hovedregelen er at politiet kan treffe vedtak om avliving etter en uønsket hendelse – om dette ikke fremstår som et uforholdsmessig tiltak. Dette er en av de mest inngripende bestemmelsene i hundeloven. Det gis lite rom for det som kan karakteriseres som uhell, situasjoner som er provosert frem eller innenfor det som kan vurderes som normal atferd. Det blir ofte subjektive oppfatninger og følelser knyttet til dette – og ikke faglig vurdert.

Vi anerkjenner behovet for en bestemmelse hvor politiet kan vedta å avlive en hund som har gjort **betydelig skade**. Imidlertid må vurderingen være faglig begrunnet og vurdert, samt at risikoen for gjentagelse er høy. Da må både situasjonen skaden har oppstått i vurderes spesifikt, samt hundens mentale egenskaper generelt. Kunnskap til å vurdere dette er naturligvis begrenset hos lokale politimyndigheter. Det åpnes derfor for en sakkyndig vurdering som bør tas *før* politiet fatter sitt vedtak.

Den hundesakkyndiges mandat.

Departementet skriver:

"...den sakkyndige kun skal hjelpe politiet med å belyse saken, og at det er politiet som fatter den endelige avgjørelsen i avlivningsvedtaket".

Her vil vi påpeke at det burde vært tilføyd ytterligere en setning: *"den sakkyndige vurderingen skal tillegges vekt ved vedtak om avlivning"*.

Hvem er sakkyndige?

Departementet skriver:

- Etolog med spesialisering innen hundeatferd og atferdsproblemer hos hunder.
- Veterinær med etterutdanning eller kurs innen hundeatferd og atferdsproblemer.
- Atferdskonsulenter som er sertifisert etter Norsk Atferdsgruppe for Selskapsdyrs sertifiseringsordning. Det finnes i dag to sertifiserte atferdskonsulenter i Norge som er spesialisert på hund. Sertifiseringen krever minimum universitets- eller høyskoleutdanning med minimum bachelorgrad. Utdanningen må ha inneholdt emner om etologi, antrozologi, atferdskonsultasjon, læringspsykologi, nevropsykologi og psykofarmakologi, dyrevelferd og lovgivning og atferdsproblemer hos hund. Det stilles også krav til praksis for å få sertifiseringen.

Vi har i Norge en lang tradisjon og bred erfaring på test av hund. Vi tør påstå at Norge (sammen med Sverige) er et av de landene i verden med mest og bredest erfaring på dette området.

Denne kompetansen besittes i hovedsak i Norsk Kennel Klub, samt samarbeidende klubber, Politiets Hundetjeneste, Forsvarets Hundetjeneste samt enkelte andre aktører som har spesialisert seg på dette og tester hunder til ulike formål ukentlig.

For å få vurdert dette riktig kreves det lang praktisk erfaring – og en faglig forankring i etologien. Vi ser det derfor som mest hensiktsmessig at sakkyndig vurdering gjøres av de organisasjoner og aktører som har mest erfaring på dette området. Dette er et fag og kan ikke overlates til noen med begrenset kunnskap og erfaring på området.

Vi anbefaler derfor at autoriserte mentaltest dommere eller andre med tilsvarende erfaring og utdanning benyttes som sakkyndig der det anses nødvendig eller ønsket.

§ 19 Farlige hunder

Vi mener i utgangspunktet at denne paragrafen dekkes under øvrige paragrafer bl.a § 3 Generelt Aktsomhetskrav og § 6 Sikring av hund.

Ansvarlig hundehold, hvor en vil minimalisere og unngå uønskede og alvorlige hendelser er godt ivaretatt gjennom lovens øvrige paragrafer.

Vi anser at denne paragrafen kom inn knyttet til raseforbud som nevnt i forskrift.

Vi tar ikke stilling til om raseforbudet skal opprettholdes, men anfører at dette har liten verdi eller effekt på uønsket adferd eller farlig hundehold. Vi mener først og fremst at rase eller type har begrenset verdi som vurdering av begrepet «farlig». Her påligger det først og fremst et ansvar på hundeeier og oppdretter på å avle på sunne friske individer, samt riktig og god håndtering og trening hos hundeeier. Uønskede egenskaper hos hund er uavhengig av rase – og vil kunne skape utfordringer. Kravet om kompetanse hos hundeeier og fokus på mentale egenskaper i avl vil kunne motvirke dette.

§ 20 Unntak fra regelene i § 19

Paragraf 20 tar for seg en rekke unntak fra § 19.

Dette blir en naturlig følge av definisjonen i § 19 – særlig i en overgangsordning med hunder som på tidspunktet loven ble innført for eksisterende hunder i Norge.

På bakgrunn av at vi anser § 19 som overflødig anser vi også § 20 som overflødig.

Ingen ønsker farlige hunder – og reguleringen av dette dekkes i lovens øvrige paragrafer.

I dette unntaket er det også kommet inn unntak for organisert trening i regi av en hundeklubb (§ 19 tredje ledd bokstav a). Bl.a IGP programmet som administreres av NKK.

Dette må bero på en stor misforståelse, underkommunikasjon eller manglende kompetanse når loven ble vedtatt. Dette sammenlignes med trening av tjenestehund i politiet og forsvaret – og får også særskilte regler ift kjøp og salg. IGP programmet er IKKE trening av hunden for forsvar av fører eller lignende og kan IKKE sammenlignes med trening av politiets tjenestehund eller lignende.

Bakgrunn IGP

IGP er verdens største brukshundprogram – og utøves over hele verden. Det reguleres av Federation Cynologique International (FCI) internasjonalt og Norsk Kennel Klub (NKK) i Norge.

På andre områder referer forslagene til endring til regler og retningslinjer fra andre land – og det bør også ses til andre land når det gjelder bruksprøve programmer. Vi snakker her om et bruksprøve program som er etablert i hele verden og som aktivt benyttes som et av de viktigste avlsprogrammene for de fleste brukshund raser. Vi ber om at det også her sees til f.eks Sverige og Danmark ift organisering av dette.

IGP (tidligere under andre benevnelser) ble etablert av Schäferhund Verein (SV) i Tyskland og har eksistert i over 100 år. Programmet ble etablert for bedre seleksjon av avlsdyr ift tjenestehund og brukshunder. For vår klubb er dette et av de viktigste seleksjonskriteriene vi har i dag – og det er et krav fra rasens hjemland at avlsdyr skal ha avlagt sin bruksprøve (IGP) før den anvendes i avl. Dette for å sikre at hunden har de egenskaper man ønsker i en Schäferhund og at hunden viser at den er trenbar. Det er også en rekke andre raseklubber som har tilsvarende krav til sine avlsdyr.

Dette betyr at de avlshunder vi har i Norge også må avlegge denne prøven før de anvendes i avl.

Programmet ble innført i Norge i 1997 og det er en stor fordel for både hund og eier at disse prøvene kan avlegges i Norge.

IGP er først og fremst et program for seleksjon av avlsdyr for brukshunder. For mange raseklubber er dette et av de viktigste programmene for å ivareta og beholde de egenskapene man ønsker av en brukshund, samt sunnhet og helse. På verdensbasis er det flere 100.000 som avlegger sine prøver hvert år.

I Norge har vi hatt dette programmet siden 1997 som en viktig del av vårt brukshundarbeide og seleksjon av egnede avlsdyr. I denne perioden har det årlig vært avholdt rundt 100 prøver fordelt over hele landet. Så langt vi kan se har det ikke vært noen utfordringer eller problemer knyttet til dette – og heller ikke øvrige bruksprøve programmer organisert av NKK. Vi opplever i større grad at dette er hunder med gode anlegg og egenskaper som fungerer godt i hverdagen. Det er også en svært viktig del av avlsarbeidet for bedre bruks- og tjenestehunder i Norge.

Vi anbefaler derfor at regelen (unntaket) rundt IGP tas ut i sin helhet fra § 19 – og at dette administreres fra NKK som et ordinært bruksprøve program med de forskrifter som gjelder.

NKK har i dag gode rutiner på dette innenfor sin organisasjon med retningslinjer, utdanning og sanksjonsmuligheter. IGP er et internasjonalt anerkjent program for brukshunder samt et av de viktigste avlsverktøyene for seleksjon av brukshunder til sport og tjeneste og kan ikke ligge under en paragraf om «farlige» hunder.

HENSIKT MED PROGRAMMET

Vi viser til formålet med våre bruksprøveprogram:

FORMÅL: Prøver og konkurranser skal tjene to formål.

- Avprøve og kartlegge hundens bruksegenskaper

- Tjene avlsarbeidet

Vurdere om hunden er egnet til sitt bruk (tjenste/sport/avl). Gjennom avleggelse av prøve opprettholde og forbedre sunnhet og arbeidsdyktighet fra generasjon til generasjon for brukshundavlen.

En prøve gjelder også som bevis på avlssdyktighet.

Først og fremst er våre bruksprøver **avlsprøver** – og for vår klubb's del er IGP prøver vår viktigste internasjonale prøve som avholdes i alle Schäferhund klubber i hele verden som en del av avlsarbeidet.

Hensikten med prøven er å avdekke og vurdere hundens bruksegenskaper – som er viktige for en Schäferhund. Dette er egenskaper som for en stor del er arvelige og som er viktige for å kunne fungere som en tjenestehund og brukshund. Det er også viktig at dette følger en internasjonal standard slik at man kan forholde seg til de samme retningslinjer og krav i alle land. Norge og Norsk Schäferhund Klub har et tett samarbeid med øvrige Nordiske land og Europa for øvrig og våre avlshunder går på tvers av landegrensene.

Det er viktig for Norsk Schäferhund Klub at våre medlemmer kan avlegge sine prøver i Norge. Dette for at vi skal ha en god oversikt over vår populasjon. Det er også lite hensiktsmessig at man skal reise til utlandet for å avlegge sine prøver med den ekstra belastning det er for både hund og eier.

De aller fleste tjenestehunder, redningshunder, brukshunder og sportshunder vi har i Norge og verden i dag er avlet bl.a på bakgrunn av dette programmet.

I Norge har vi i dag også en god kultur for trening og utdanning av hund – samt stor kompetanse på mentalitet. Dette er det viktig at vi tar vare på og styrker ytterligere med utdanning av nye hundeeiere.

Vi har også gode retningslinjer fra Norsk Kennel Klub som organiserer dette i Norge på vegne av FCI.

På vegne av Norsk Schäferhund Klub

Geir Flønes

Leder